ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an....	8 $ 00	Un an....	10 $ 00
Six mois...	5 00	Six mois..	6 00

Annonces Légales
3 $ 50 la ligne de 6 points sur justifications de 9 cicéros quelle que soit la page

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Dông-Pháp Thời-Báo

NAM THỨ TƯ SỐ 391
Ngày thứ sáu
29 Janvier 1926

Tổng-lý : NGUYỄN-KIM-ĐÍNH
Chủ-bút : NAM-KIỀU

Le Courrier Indochinois
東 法 時 報

BÁO QUÁN
186, đường d'Espagne
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)
Số 324

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	6 $ 00	Một năm...	10 $ 00
Nửa năm...	5 00	Nửa năm...	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ để gửi
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Rao báo về việc buôn bán hay là việc gì xin thương nghị trước

MỘT TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

DEPOT LEGAL INDOCHINE
N° 6601

1925

IX

Trong năm 1925 nước Anh đối phó với Ấn-độ có hơi khó khăn chút đỉnh, nay mở rộng đường chánh-trị cho Ấn-độ tức là cái vấn-đề Ấn-độ giải quyết gần xong. Ngoài ra việc đối phó với Ấn-độ lại còn đối-phó với các thuộc-địa khác. Như là các thuộc-địa ở Nam Phi-châu ở A-lạp-bá (Arabie) ở Miến-điện và Mỹ-châu. Việc xử-trí với các thuộc-địa nầy không khó gì và cũng không quan hệ gì cho thế-giới. cho nên không cần nói dông dài làm chi, chỉ xin vì một câu rằng các thuộc-địa ấy đối với nước Anh như con bò cái sữa, hễ khi nào Anh nặn sữa không nhơn tay thì nó nhảy tót trong giây lát rồi lại đứng vên. Trong năm 1925 việc bối rối nhứt của nước Anh là việc tranh thương ở nước Tàu nước Thổ (Turquie) nước Ba-tư (Perse) và nước Afganistan. Mấy nước ấy tuy rằng được hoàn-toàn độc-lập, nhưng xưa nay lợi quyền về kinh-tế như hầu ở hết trong tay người Anh. Các thị-trường muốn khép mở thế nào cũng đều do nơi người Anh cả. Trong năm 1925 các thị-trường ấy không như xưa mà lại mở toát cửa ra cho người Mỹ, người Đức, người Nga vào tranh-giành với người Anh. Ở Ba-tư, ở Afganistan thì cái thế lực của người Nga càng ngày càng bành trướng ; ở nước Tàu nước Thổ thì cái sóng cạnh tranh về kinh-tế của Mỹ-Nhựt càng ngày càng lan rộng ra, khiến các nhà ngoại-giao thương nghiệp công-nghệ nước Anh rất lấy làm lo sợ. Chẳng những cạnh-tranh về kinh-tế mà thôi, về chánh-trị các nước ấy cũng ngầm ngầm muốn đẩy nước Anh ra ngoài cuộc. Các nhà đại kinh-tế, đại chánh-trị, đại ngoại-giao của nước Anh cũng đã biết trước rằng nước Anh sẽ phải một ngày trụy lạc như đế-quốc La-mã Hy-lạp đã hết sức bày phương kế nhưng rủi ra thời-thế nó sẽ xoay như thế thì cũng thôi. Mà thật thế! cái điềm nguy vọng của đại đế-quốc Anh-cát-Lợi như đã hiện ra trong năm 1925 rồi vậy (1).

Bàn việc nước Pháp nước Anh là nước thắng trận trong năm 1918 nay ta cũng nên bàn với qua những nước bại trận đặng xem coi họ có phần phát đạt gì không? Những nước bại trận là nước Đức, nước Áo. Nước Áo từ khi bại trận đến giờ địa phận hẹp nhỏ lại không bằng nửa ngày xưa. Đồng tiền trong nước càng ngày càng mất giá, người trong nước phải khốn khổ trăm chiều. Trong năm 1925 Vạn-quốc sợ nước Áo không thể sống nổi nên đã mấy phen đặt phái-bộ sang Áo khảo sát về vấn-đề tài-chánh, định bồi đắp nền kinh-tế nước Áo cho vững vàng để giữ sự quân bình ở Trung-Âu. Vạn-quốc thì tính như thế nhưng nước Áo không chịu hội Vạn-quốc. Họ nghĩ rằng hội Vạn-quốc ngày nay chỉ có danh mà không có thiệt, nói công-lý mà vẫn thấy dụng cường-quyền.

Họ thấy nước Ai-cập nước Hy-lạp yêu cầu hội Vạn-quốc không có kết quả gì cho nên họ không dám cầu đến Vạn-quốc. Hội Vạn-quốc ngày nay không phải là hội Vạn-quốc nữa mà chỉ là một cái hội của nước Anh nước Pháp, nước Ý mà thôi. Họ nghĩ đem mình vào hang cọp thì không khỏi phải cọp ăn. Khó thật! nước Áo cô-lập không có thể sống được, nay muốn cho nước Áo sanh-tồn thì phải nên dựa vào ai? Nếu không dựa vào nước Đức thì không có thể dựa vào đâu được nữa. Từ khi ký hòa-ước Trianon ngày mồng 4 tháng 6 năm 1920 thì nước Áo không được phép sáp-nhập với nước Hung (Hongrie) phải ly-phân các phần dân nhỏ khác giống khác đạo, hiện nay chỉ còn có 83.984 ngàn thước vuông và trong số 6.500.000 dân Áo còn sót lại thì hết hai phần là người Đức rồi; Nay nước Áo nhập với nước Đức, về phần chủng-tộc tôn-giáo tất không sợ xung-đột mà về đường Chánh-trị cũng có phần lợi nhiều. Vì vậy cho nên trong năm 1925 mới có cái phong-chào Đức Áo hiệp nhứt. Cái phong-chào Đức Áo hiệp nhựt nổi lên làm cho nước Anh nước Pháp phải rùng-mình gây ra một làn dư-luận phản-đối rất kịch-liệt. Các nước Tiểu-đồng-minh (Triết khắc(2) Lỗ-ma-nie(3) Sắc-qua-ti-lao(4) sợ thinh-thế của nước mới sau nầy có hại đến sự trị-an của mình nên cũng nhao-nhao lên phản-đối, nhưng thời-thế đã ràng buộc Đức-Áo như vậy, thì dầu sức phản-đối mạnh đến đâu cũng không thể chia lìa ra được. Cái vấn-đề Đức-Áo sáp-nhập tuy rằng điều-đình giải quyết chưa xong, nhưng sớm muộn cũng phải thành. Hai nước ấy đã chung cùng với nhau rồi thì ngọn lửa chiến-tranh ở Trung-Âu sẽ lại bật lên một lần thứ hai.

Ngọn lửa chiến-tranh ấy bao giờ mới bật lên? Tiếng pháo hiệp nhứt ấy bao giờ mới nổ bùng? Chắc không lâu.

T. T.

(1) Irlande hiện nay đã muốn đoạn tuyệt không dính-dấp gì với Anh-cát-Lợi nữa, nghe đâu nước ấy đã xin hội Vạn quốc định quốc-giới và công nhận là một nước độc lập như các nước khác. Nhưng thuộc-địa tự-trị (pays autonome) như là Gia-nã-đại, Úc-châu, Traswal, Nouvelles Zelande v. v. đều muốn buông nước Anh ra để độc-lập.

(2) Tchéco-Slovaquie 62.937 km 2 3 57685 Người.

(3) Roumaine 111 787 km 2 5 265 444 Người.

(4) Yougo-Slavie 20. 956 km 2 .449.213 Người.

VĂN UYỂN

TẶNG ÔNG PHAN-BỘI-CHÂU

I

Hai chục năm thừa lần lút dấu ?
Năm mươi chín tuổi áo quần Tàu.
Sách mài hết máu vàng da trán,
Mặt rắt cùng sương trắng bộ râu /
Thuyền vượt xuất dương chưa mất xác,
Ân tuyền phản đối hãy còn đâu !
Chút thân yêu nước nay về nước,
Có giữ toàn danh Phan-bội-Châu !

II

Có giữ toàn danh Phan-bội-Châu !
Sử truyền khẩn khái hẳn trên đầu.
Cho phường nhục thực o dày mặt,
Đỏ bạn thơ hương sợ quắp râu.
Báo khắp chỉ tha Âu với Mỹ,
Tiếng vang sách soạn Nhựt cùng Tàu.
Đem thân về chốn Triều-đình đó,
Nhớ chút lòng xưa có dễ đâu !!!

V.

(T. N. D. B.)

VỊNH CỤ PHAN BỘI-CHÂU
(*Tập kiều*)

Đường đường một đứng anh-hào,
Càng treo giá ngọc càng cao phẩm người.
Tấm lòng có quốc bời bời,
Dẫu rằng vượt biển ra khơi quản gì.
Quyết lời giứt áo ra đi,
Thân còn chẳng tiếc tiếc gì đến duyên(1)
Vẫy vùng trong bấy nhiêu niên,
Làm nên động địa kinh thiên đùng đùng.
Một đời được mấy anh hùng,
Dọc ngang trời rộng, vẫy vùng biển khơi.
Bình bồng, non nước xa xuôi,
Nửa đời nếm trải mọi mùi đắng cay.
Trời còn để cỏ hôm nay,
Hay là khổ tận đến ngày cam lai.
Dẫu rằng vật đổi sao dời,
Tử sanh vẫn giữ lấy lời tử sanh.
Khuôn thiêng lừa lọc đã đành....

ĐÔNG HỒ, (*Hàtiên*).

(1) Duyên đây là chỉ cho nhà cửa, cha mẹ vợ con, khác với nghĩa một trong truyện Kiều.

Đ. H.

Đã xuất bản

Bài diễn-thuyết và đoạn lược sử của cụ *Phan-châu-Trinh* đã có để bán tại báo-quán.

Sách dày 40 trương lại có một bức chơn dung rất đẹp có thể cắt ra để làm một vật kỷ-niệm. Giá bán 0$20 ; ở xa mua xin phải gởi thêm 0$ 12 tiền gởi.

Hãy mua mà xem cho rõ lịch sử của một nhà đại chí-sĩ.

NHỮNG SÁCH CỦA
ông Phan-Bội-Châu

Ông Phan-bội-Châu có gởi cho các báo nhờ đăng mấy lời như sau nầy :

Sự sinh hoạt của tôi từ nay đến sau tôi xin tự liệu lấy ; quyết thề rằng : không khi nào tôi trực tiếp hoặc gián tiếp mà chịu ơn một khoản tiền trợ cấp gì của Chánh-phủ, và không khi nào dám để phiền lụy đến quốc-dân. Tôi lại chỉ xin lấy nghề bút nghiên mà sinh-nhai.

Vì lẽ đó, nên kính cáo cáo đồng-bào cùng bạn làng văn ta rằng : Những cuốn sách tôi đã ấn-hành khi tôi còn ở ngoại quốc, nay ai có cuốn nào, muốn ấn hành nguyên Hán-văn, hoặc dịch ra Quốc-ngữ, trước khi xuất bản thế nào cũng phải cho tôi biết, và phải có chử tôi nhượng quyền xuất bản mới tiện. Mấy lời chân-ngôn, xin đồng bào lượng thứ cho.

Phan-bội-Châu.

Ông Phan-bội-Châu mỏi mệt

Từ khi ông Phan vào kinh-đô đón giờ ông phải tiếp các hạng người đến thăm ông nhiều quá. Mà vì ông quá cảm cái lòng của quốc-dân đối với ông nên ông bất quản sự mệt nhọc, cứ ngồi từ mai đến tối mà tiếp các ông các bà hoài hoài.

Vì vậy nên ông phải đau mấy bữa nay. Song là cảm mạo sơ sơ, không có gì nặng.

Nhân trong mình khó chịu, ông có yết thị ngoài ngõ rằng :

« Thưa các anh em chị em yêu dấu của tôi, tôi xin kính trình cho rõ rằng hôm nay tôi đau nên xin bà con có lòng thương đến thăm thời thứ lỗi cho tôi và cho tôi phép một tuần lễ sẽ tiếp ».

Rứa mà lại càng nhiều người đến hơn là khi chưa đau.

Bữa chiều nào trước cái nhà thuê của ông, xe cộ dập diều như là một cái công sở, và xe auto của người Bắc và người Nam cũng đến thăm ông nhiều lắm.

Có nhiều người hỏi tôi rằng !

Có nhiều người hỏi tôi rằng : cuốn « việc ông « Phan-bội-Châu » không xuất bản được, có phải là tại Chánh-phủ không cho ra không? Tôi xin đáp rằng : đó là tại nhà in khiếp-nhược, chớ không phải tại Chánh-phủ hẹp lượng đâu ! Nói thế thì nói, song vẫn không ai tin, vì vậy nên cuốn « việc ông Phan-bội-Châu » của tôi phải nhứt định ra cho được, để giải sự nghi-ngờ của công chúng. Ấy hiện đã điều định in tại nhà in khác, đã để dépôt légal hôm 25 Janvier vừa rồi tới 26 janvier là đúng hạng 24 giờ, hiện được vô sự, thế là Chánh-phủ đã chuẩn chỗ ra, bây giờ chỉ còn đóng bìa nữa là xong, vậy lần nầy là lần nhứt định, nghĩa là nay mai sách lấy về thiệt chắc-chắn rồi, tôi sẽ đăng lên báo ngay để chư-tôn rõ, còn các ngài gởi thơ mua sách ấy tự trước tới sau tôi vẫn nhận được cả, nay mai sẽ xin gởi tới.

Trần-huy-Liệu

Dư-luận đối với ông Phan-bội-Châu

Từ ngày nay bổn-báo mở ra mục nầy, để đăng các bài dư luận của quốc-dân ta đối với ông Phan-bội-Châu, cho biết ông Phan ngày nay đối với quốc-dân ta thế nào, quốc-dân ta đối ông Phan thế nào, tưởng cũng là một điều nên chú ý vậy.

B. B.

ÔNG PHAN-BỘI-CHÂU TƯƠNG LAI

Mối ngờ của quốc dân

Lịnh ân xá cho ông Phan vừa hạ mà bao nhiêu mấy ngờ lữa vực, gió thảm mưa sầu trong tâm hồn quốc-dân ta bỗng chốc hóa làm không khí mừng vui bao bọc một trời Nam-việt. Cái chánh sách khoan hồng, mà khôn khéo của chánh-phủ kết-quả tốt đẹp nhường bao, không phải nói cũng đã rõ. Song sau sự mừng vui tiếp luôn đến sự nghi hoặc ; sự mừng vui chưa qua, sự nghi hoặc đã tới ; sự mừng vui chưa mấy chút, sự nghi hoặc, còn lâu dài : sự mừng vui bởi tấm lòng yêu ông Phan, qui ông Phan mà ra, sự nghi hoặc cũng bởi tấm lòng yêu ông Phan, qui ông Phan mà đến: Sự nghi hoặc ấy hiện nay đã thành một câu hỏi ở đầu lưỡi hầu khắp mọi người, tức là câu hỏi : « Ông Phan-bội-Châu tương lai thế nào ? » hay là ông « Phan-bội-Châu» sau nầy có còn là ông Phan bội-Châu nữa không ? » (Có lẽ các ông thân sĩ ở Huế vào tiếp kiến và đưa thơ cho ông Phan hôm 21 Décembre 1926 cũng bởi cái lòng nghi hoặc đó).

Ông Phan-bội-Châu tương-lai thế nào? — Không ai trả lời ngay bây giờ được, song suy nghĩ câu hỏi ấy chẳng qua người ta chỉ ngờ cho cái danh tiết ông Phan sau nầy khó lòng giữ được hoàn toàn mà thôi. Vậy nhơn lúc mới ngờ mới nhóm, ta vì ông Phan mà phân giải với quốc-dân tưởng cũng là một cách yêu ông Phan qui ông Phan vậy.

Người ta sở dĩ sanh ngờ bởi vì nhiều lẽ : ông Phan vốn mang tiếng là một nhà đại-cách-mạng, ai ai cũng cho là một người cừu địch của Chánh-phủ. Nay Chánh-phủ bắt được, không giết mà tha, biết đâu Chánh-phủ chẳng muốn lợi dụng để làm việc theo ý muốn của mình ? Mà về phần ông Phan, ơn tái-sanh có lẽ nào không đền? Vậy cái chí cải-lương chánh-trị của ông sau nầy có khỏi vì cảm ơn mà quay làm nô-lệ cho Chánh-phủ không?

Hơn hai mươi năm qué người đất khách, góc bể chơn trời, ngày nay răng long đầu bạc trở gót thăm quê, của hết nhà không, vợ đôi con rách, giọt lệ gia-đình rất dễ siêu lòng tráng sĩ, vậy cái nhiệt-tâm yêu nước của ông liệu có khỏi vì tình yêu nhà mà phải lạt đi không ?

Ở ngục-đường ra, về ngay kinh-khuyết, sông Hương núi Ngự là chỗ đầy những không khí chuyên quyền, hoàn cảnh là cái lò dễ luộc người, vậy cái khí tự do, cái tư tưởng cao thượng của ông đã do sự quan cảm bấy lâu ở núi Ô-lạp, hồ Động-đình, thành Đông kinh, vịnh Bang-cốc mà nung đúc nên kia, liệu có khỏi bị những cung điện nguy nga, áo xiêm rực rỡ, lễ nghi tức tỉnh, đường bệ tôn nghiêm nó làm tiêm diệt đi không ?

Ấy vì những lẽ ấy nên người ta mới ngờ, ngờ rằng ông Phan-bội-Châu về sau không phải là ông Phan-bội-Châu về trước nữa. Người ta vì thương ông khi còn chịu tội nên mới mừng cho ông khi đã được tha, vì mừng cho ông khi đã được tha nên mới lo cho ông về cách thiện hậu ; thương lắm mừng nhiều, mừng bao nhiêu lo bấy nhiêu, mối liên can của tâm lý tự nhiên như thế.

Sự nghi ngờ ấy kể ra thật cũng rất phải. Ông Phan không phải là một người tầm thường ; cả nước mới có một người, quốc-dân đều chú ý đến, sự hành động của ông có ảnh-hưởng đến xu-trào của xã-hội, cái danh tiết của ông có quan-hệ đến danh-dự của quốc-dân ; người ta có quan-hệ đến ông nên người ta có quyền được săn sóc, có nghĩa phải ân cần đến sự hành động và cái danh tiết của ông. Thế mà ông bây giờ trên chánh-phủ nhắm xuống, dưới bè bạn trông vào, đại-danh khó toàn, đại ơn khó trả, chết không chết được, sống tựa sống thừa, tuy phú quí lợi lộc ông chẳng màng chi, song ở cái địa vị khó khăn ấy mà muốn giữ bản sắc được toàn, thật không phải là một việc dễ. Sự nghi hoặc kia nên có mà cũng cần phải có vậy.

Tuy nhiên, nói đi thì thế, mà nói lại ta cũng còn có nhiều lẽ tin được : Chánh-trị ngày nay khác với Chánh-trị ngày trước. Sự ân xá cho ông Phan là do cái chánh-sách nhân đạo của nước Pháp, tấm lòng quảng đại của quan Toàn-quyền và cái trào lưu chánh-trị của thời thế, nên tha thì tha, lòng cao thượng đã không tưởng đến sự báo ơn, còn nghĩ đâu đến đều lợi dụng. Vả Chánh-phủ tha ông Phan là vì dân-nước Nam mà tha ; Chánh-phủ đã vì dân nước Nam mà cho cái thân ông Phan được sống, lẽ nào lại chẳng vì dân nước Nam mà cho cái danh ông Phan được toàn ? tha phần xác mà giết phần hồn, hẳn Chánh-phủ cũng không nỡ, Chánh-phủ tha ông Phan là vì dân nước Nam thì sự báo ơn là việc chung của dân nước Nam, ông Phan không có quyền được nhận làm ơn riêng mà lo phải trả. Dầu ông có nghĩ đến sự ơn báo nghĩa đền là cái đạo của người quân tử nữa, thì ở dưới quyền một Chánh-phủ quảng đại, sự báo ơn cũng dễ, không cần phải hãy-hoại nhân cách mới báo được ơn. Ta không phải lo cho ông Phan, ấy là một phương diện.

Hơn hai mươi năm trời phiêu lưu ngoại-quốc, nào Tàu, nào Nhựt, nào Nga, nào Đức, nào Xiêm, ông giao thiệp với danh nhân các nước cũng lắm, ông xuất bản các sách ở các nước cũng nhiều ; vậy đối với con mắt người ngoại-quốc ông là hòn ngọc (ngọc châu) của nước Việt-nam do cái tinh hoa dân tộc Việt-nam ngưng kết lại, điều đó hẳn ông cũng tự biết. Ông đã như thế thì hòn ngọc châu kia ông phải làm thế nào cho phát hào quang chiếu diệu ở góc trời nam, hẳn cũng không dám để cho nó hóa ra hòn đá bỉ, làm trò chơi cho con trẻ.

Hơn hai mươi triệu đồng bào hâm mộ cái tiếng ông là người ái-quốc ; trong Nam ngoài Bắc từ chợ đến quê, già trẻ gái trai, thân thương sĩ thứ, hết mọi hạng người — trừ vài người không kể — còn không ai là không yêu ông, qui ông. Vậy đối với người trong nước, cái lòng ái-quốc của ông tức là một vị thần của nước Việt-Nam hết thảy quốc-dân đều tin ngưỡng đều đó hẳn ông cũng tự biết. Ông đã biết như thế thì vị thần đó dầu ông không thể làm cho có pháp luật thiêng liêng phò hộ cho dân nước, hẳn cũng không nỡ để cho nó hóa làm con quỉ dữ mà nát lại đồng bào.

Xét về phương-diện đó ta lại có thể chắc rằng ông Phan, dầu cho ở cái địa-vị khó khăn đến đâu, cũng phải cố gắng giữ lấy phẩm cách dầu trước đã chẳng chết đi để cái di-hương cho quốc-dân sùng bái, thì sau nầy ắt cũng phải sống một cách trong sạch để đáp lại lòng tin của quốc-dân. Phương chi cái địa-vị ông Phan bây giờ ở người khác xem ra thì khó, nhưng ở một người có nghị lực như ông tưởng không lấy gì làm khó cho lắm ; chỉ không làm, không nói, không viết, ba cái không đó cũng đủ giữ được bản-sắc rồi. Điều nghi hoặc kia có lẽ là đều quá đáng vậy.

Hiện nay chúng ta hãy cứ nên mừng. Một là mừng rằng Chánh-phủ đã ra ơn cho ông Phan, thế là cái thân ông Phan được toàn. Hai là mừng rằng Chánh-phủ đã ra ơn cho một người phản đối chánh-trị như thế, chắc là từ nay sẽ lấy nhơn đạo mà cai trị ta. Điều thứ ba lại đáng mừng hơn là : từ khi vận trời gian giữ mà có lá cờ ba sắc cảm ở đất ta ; lúc ban đầu có nhiều người dùng nhầm tấm lòng ái quốc ra tâm lòng kỳ thị chủng tộc, đem việc phản đối chánh-trị làm việc bạo động ngông cuồng, đến nỗi tự bám vào vòng tù tội còn để cái gương ghê sợ cho quốc-dân ; từ đấy đến nay, ai ai cũng hiểu lầm hai đều đó, lấy nghĩa ái-quốc làm kiên, lấy việc chánh-trị làm sợ, gìa lòng giữ miệng, thậm chí đến cái tên Phan-bội-Châu cũng không dám nói. Nay nhân có việc ông Phan-bội-Châu nầy, người ta mới tỉnh ngộ ra ái-quốc khác với bạo động ngông cuồng, mình có nước mình yêu, không ai cấm, mình xin mình nói, không ai ngăn, chánh-phủ Pháp không những không cấm không ngăn lại sẵn lòng khích-khuyên nữa. Người mình đã hiểu như thế thì từ nay về sau đối với vấn đề Chánh-trị hẳn có vẻ bạo giạn mà thành thật, không đến nỗi nhứt nhát mà giả dối như trước nữa. Đó thiệt là cái kết quả về việc ân ông Phan và là cái cơ người Pháp người Nam sẽ cùng hiểu lẫn nhau mà cùng ràng rịt lấy nhau trên con đường tiến hóa vậy. Có ba đều ấy đáng mừng, được mừng hãy cứ mừng, can chi mà nghi hoặc.

Hoặc có người e rằng cái chủ nghĩa Pháp-Việt đề huề ông để xướng tự hồi Âu-chiến, ngày nay thời đại biến thiên cuộc cờ đổi thế, nước Nhựt đã là bạn thân của nước Pháp rồi, vậy cái chủ nghĩa ấy sau nầy ông cổ động cách nào? thi hành làm sao ? liệu có khỏi đưa quốc-dân vào con đường lầm lạc chăng ? Điều đó tưởng không phải

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

ngại. Cái chủ nghĩa Pháp-Việt đề-huề chúng ta đề xướng đã lâu, cổ động đã nhiều, sau nầy dầu ông Phan có dự vào cho thêm mạnh nữa, thì trên có quyền giám đốc của Chánh-phủ, dưới có quyền phán đoán của quốc-dân, hay thì ta theo đó ta không theo ông Phan cũng không thể ngoài được lẽ phải.

Vậy hỡi quốc-dân! ông Phan-bội-Châu hao giờ cũng là ông Phan-bội-Châu, ta nên tin, ta cứ tin, ta cứ tin ở ông Phan, tin ở Chánh-phủ, và thứ nhứt là ở cái tư cách của quốc dân mình!

T. S.
(T. N. D. B.)

CÁO BẠCH

Hôm rày bổn báo kêu-ca đã rất bộng về việc tiền nhựt-trình, nhưng buồn thay, có một số rất ít sớt sẳng gởi cho số bạc, kỳ dư chưa huệ cố đến lời than của bổn-báo, thậm chí có nhiều vị mua đã hai ba năm mà cũng chưa nghĩ đến bổn-báo. Bổn báo có viết hai ba lần thơ nhắc nhở mà cũng biệt vô âm-tín.

Bổn-báo vẫn biết phần nhiều ngài mắc công ăn việc làm hoặc ở xa nhà. Dây thép mà hóa ra bê-trễ, nên bổn-báo xin hiến một cách rất tiện, khỏi thất công viết thơ mua mai dat là bổn báo gởi biên lai cậy sở Điện-tín thâu hồ quí-vị được tin sai trẻ nhà cầm cái giấy đó đến sở Điện-tín đưa số bạc lấy biên lai là xong.

Vậy bổn-báo cúi xin quí vị để ý giùm thì hi vọng của bổn báo sau nầy mới mong đạt đến mục đích được.

Bổn-báo

Kính cáo

Lời rao của bổn-báo nói về việc hai vị hảo-tâm hứa cho xin 20 số nhựt-trình đó, thì nọi hai bữa nay, bổn-báo đã nhận được đủ số rồi, vậy từ nay thôi không nhận nữa.

Nay kính cáo,
Đ. P. T. B.

Trọn bộ rồi

Truyện « GAI TRẢ THÙ CHA »

Cuốn thứ tư mới xuất bản, thế thì đã trọn bộ rồi. Ấy là một bộ Tiểu-thuyết rất hay, rất có giá-trị, nên xem.

Của M. Nguyễn-chánh-Sắt kỉ thuật, sự tích hay lắm.

Ai muốn mua sỉ xin gởi thơ cho « Đông-Pháp Thời-Báo » Saigon mà thương nghị.

Hoặc gởi cho M. J. Viết, Imprimeur Saigon.

Hay là gởi thơ cho Madame Nguyễn thị-Truyện, 103, rue d'Espagne Saigon cũng được.

Mấy tiệm sách ở Saigon và các tỉnh có bán lẻ.

Thơ tín

Cùng M. Nguyễn-khắc-Dụng

Nếu ông có lòng tới gởi bài lên cho bổn báo, thì xin gởi theo cách gởi giấy tờ, nghĩa là quấn băng rồi dán một su cò là đủ. Duy có một điều xin ông biết cho rằng: bổn báo chỉ hoan nghênh những bài nào có quan hệ mật thiết với xã-hội ta ngày nay mà thôi!

B. B.

Cùng chư thi gia

Bổn báo thường tiếp những bài của chư thi gia gởi tới làm theo điệu bành văn kim tiến hay đa cổ hoài lang v. v... xin đáp rằng: những bài làm theo những điệu đó dầu có hay bổn báo cũng không nhận đăng.

B. B.

Cùng M. Đông-hồ Hatien

Bổn báo có tiếp đặng bài của ông gởi tới giải bày về cuộc thi thơ của bạn Thực nghiệp dân báo ngoài Bắc, song theo như ý của bổn báo thì cũng không biểu đồng tình với cuộc thi thơ ấy, vì quốc dân ta ngày nay ai có lòng với nước nhà thì đều có cảm tình chan chứa đối với ông Phan, cái cảm tình chan chứa ấy tự nhiên thốt ra thơ văn, không cần phải treo một cái giải thưởng chi, hay xướng một bàiách họa nào, làm cho cái cảm tình đó không được tự nhiên, chẳng khác gì cuộc thi thơ đề Văn miếu đã thành ra một cái máy truyền thanh « ọ ọe » của những kẻ tầm lông trống lồng cậu thơ giỡ mùa, làm nhức tai điếc óc trong một cái thời kỳ đã lâu, nếu nói rằng thế là cái biểu hiệu của nhiều người sùng bái Thánh miếu thì thiệt không đáng. Vậy nên bạn Thực nghiệp nếu không vì sự quảng cáo mới hàng, chẳng nữa, thì giải thưởng đó cũng nên bỏ đi, mà cái đều « cuộc họa thi » cũng nên bỏ nửa, vì do ở mấy vần thơ ấy mà đã bạn chế thì mất cái thú đi, còn như nói rằng nếu không đặt hội đồng kiểm duyệt thì sao phân biệt được bài hay bài dở mà bỏ ra dạ bỏ vào!

tường bài nào hay bài nào dở, chư thi nhân mặc khách đã có tuệ nhãn mà chọn lựa, chẳng cần gì phải có hội đồng kiểm duyệt cho thêm phiền. Vả cứ như những bài thơ dở mà truyền tụng về sau, thì bổn báo vịnh ông Phan đây thì ta nên quí ở tài ngự chớ không nên quí ở thi công điêu luyện mà phải bảo rằng đặt cuộc chấm thơ để lấy bài hay, vì cứ như lời ông đã nói vì cảm tình với nước nhà vì cảm tình với cụ Phan mà vịnh thơ chớ không vì mấy giải thưởng ấy đâu! Ấy vì thế mà bài dở bổn báo xin miễn đăng, chẳng ông cũng lượng tình cho.

B. B.

ĐÔNG-PHÁP THỜI-SỰ

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	15 fr	20
Đông-Pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)	15	20
Pháp-Hoa Ngân-hàng (Banque Franco-Chinoise)	15	20
Hongkong et Shanghai	15	15
Chartered Bank	15	20

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm kilos chở đến nhà máy tính luôn và cái bao nữa.

	lúa cũ	lúa mới
Lúa Vĩnh-long	6$00	6$10
Lúa Gò-công	6 20	6 30
Lúa Bài-xàu	6 20	6 30
Lúa Bảo-liêu	6 25	6 35
Lúa Cao-man (trắng)	5 80	5 90
Lúa Cao-man (đỏ)	5 65	5 75
Giá bực trung	6 16	6 26

Giá giấy Quốc trái-Đông-Pháp : 50$90

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

TÀU TỚI

Chiếc COMPIÈGNE ở Pháp tới 4 Février 1926 qua đến Saigon

Chiếc ANGKOR ở Pháp tới 23 Janvier 1926 qua đến Saigon

Chiếc CAMRANH ở Djibouti đã chạy qua đây Hôm ngày 11 janvier 1926

Chiếc CHILI ở Tonkin tới ngày 26 Janvier 1926 sẽ vô đến Saigon.

Chiếc FONTAINEBLEAU ở Tàu và Nhựt tới 5 Février đến Saigon.

Chiếc AMAZONE ở Tàu và Nhựt tới 24 Janvier 1926 qua đến Saigon.

Chiếc CLAUDE CHAPPE ở Tonkin tới 24 Janvier vô tới

TÀU ĐI

Chiếc LAMOUCHE TREVILLE bữa 21 Janvier 1926 sẽ chạy qua Pháp-quốc

Chiếc ANGKOR tới bữa 30 Janvier 1926 sẽ chạy qua Tàu và Nhựt

Chiếc CLAUDE CHAPPE tới ngày 29 Janvier 1926 sẽ chạy đi Tonkin

Chiếc COMPIEGE tới bữa 6 Février sẽ chạy đi Tonkin.

Chiếc AMAZONE tới bữa 25 janvier 1926 sẽ chạy đi Pháp-quốc.

Chiếc CHILI tới bữa 29 Janvrier sẽ chạy qua Pháp-quốc.

Saigon

THỂ-THAO TỔNG CUỘC ANNAM

Cuộc tranh chức vô địch banh tròn năm 1925-1926

Chiều chúa nhựt 24 Jan. từ 5 giờ tới sáu giờ Gia định école thắng Commerce sport hai bàn (Homologué)

Chúa nhựt tới 31-1-26 từ 3 giờ 35 tới 4 giờ 35 Donai sẽ đấu cầu với Gia định école
Arbitre M. Cho
từ 4 giờ 40 tới 5 giờ 40
Tandinh sẽ đấu cầu cùng Cholon
Arbitre M. Thơm

Mấy hội kể tên sau đây, được đấu cầu với nhau đặng tranh chức vô địch.

Groupe A-Donai 15 points-Tandinh 15 points, Gia định école 14 points.

Groupe B Etoile de Gia định 13 points, Dakao 11 points-Cholon 11 points.

Calendrier du poule de retour

31 Jan. 1925 Donai contre Gia định école
Tandinh contre Cholon
7 Fév. 1926 Etoile de Gia định contre Dakao
Gia định école contre Tandinh
21 Fév. 1926 Donai contre Etoile de Gia định
Cholon contre Dakao
28 Fév. 1926 Tandinh contre Donai
Cholon contre Gia định Ecole.
7 Mars — Etoile de Gia định c. Tandinh
Dakao contre Gia định école
14 Mars — Donai contre Dakao
Etoile de Gia định c. Cholon
21 Mars — Cholon contre Donai
E de Gia định c. Gia định école
28 Mars — Dakao contre Tandinh
Prix d'encouragement.
Commerce sport contre Distamy sport.

Gia định

Kết quả của cuộc tuyển-cử Hội-đồng địa-hạt ngày 24 Janvier 1926

TỔNG AN-ĐIỀN

Ông Huyện-hàm Giải tranh với ông Huỳnh-văn-Nho dit Ngự, mà Ngự đặng Giải rồi.

TỔNG LONG TUY TRUNG

Trần-văn-Tự kêu là Thọ-kê Tự, Hương-giáo 81. Hương-chủ Đợi, ba người tranh nhau mà bắt phân thắng phụ.

Cuộc tuyển-cử của tổng nầy làm cho người ta đi nghị lung lắm, vì có khách trú ra đời tranh với Annam mà lại đặng hai viên quan Annam bình vực, Ngự cũng lạ, một bề ra dạ bỏ vào!

Vungliem

Tin mừng

Bổn-báo mới hay tin mừng rằng ông Huỳnh-thiên-Kim Giáo-tập ở Vũng-liêm là bạn đồng chí của bổn báo, định đến ngày 6 Février nầy sẽ thừa phụ-mẫu mạng mà kết duyên cùng cô Tạ-trinh-Tiết là ái-nữ ông Tạ-trung-Nghĩa, Nghiệp-chủ Travinh.

Vì tình thân nghị, bổn-báo xin có lời trân trọng mừng cho ông bạn Huỳnh-thiên-Kim được lứa đôi xứng đáng, từ nay sẽ hưởng đặng cái lạc thú gia-đình, rồi mới có rảnh rang mà lo tới việc quốc-gia xã-hội. Sau hết mừng cho hai họ được cái hạnh phước « rồi hiền dâu thảo ».

Đ. P. T. B.

Bienhoa

Tin mừng

Bổn-báo mới hay tin mừng rằng M. Đoàn-văn-Đạt mới đắt-cử Hội-đồng địa-hạt tổng Bình-lâm-thượng (Bienhoa) hôm 24 Janvier vừa rồi.

Vậy bổn-báo xin có mấy lời trân trọng mừng cho M. Đoàn-văn-Đạt sẽ đem hết lòng dạ tài lược mà gánh vác cái trách nhiệm nặng nề, và mừng cho tổng Bình-lâm tuyển cử đắc nhơn.

Đ. P. T. B.

Lời cảm tạ các cử-tri tổng Bình-lâm-thượng Bienhoa

Tôi là Đoàn-văn-Đạt mới đắt-cử Hội-đồng địa-hạt tổng Bình-lâm-thượng Biên-hòa, kính tỏ đôi hàng cảm tạ ơn dày của các cử-tri trong tâm làng, trong số hai người ra dự-cử, mà trong 78 cử-tri bỏ cho tôi được 54 là thấm thía ơn ấy chẳng chi bằng. Vậy chẳng biết lấy chi cho phỉ tấm tình, tôi xin mượn chéo giấy Đông-Pháp Thời Báo nầy tỏ đôi hàng cảm tạ. Xin các cử-tri biết cho.

Đoàn văn Đạt kính đốn

Mytho

Một việc những người hành khách đi Saigon-Sadec nên biết

Cái xe hơi số 4781 là xe đưa hành khách từ Saigon tới Mytho lên xuống mỗi ngày. Mà nội bọn sốp phơ và công trò lơ trên xe nầy thường hay gạt hành khách đi Sadec, nói rằng xe nầy đi Sadec, rồi chở người ta tới Trung-lương (Mytho) bỏ lại đó, rồi nửa đêm Mytho trực chỉ. Như bữa 24 Janvier 1926 ấy, thằng châu tôi 15 tuổi với ba người nữa ở Cholon đi Sadec, cũng bị bọn trên xe số 4781 nói gạt chở tới Trung lương, là lúc 12 giờ trưa, thâu tiền mỗi người là 1$80 giá chúng nó chịu chở từ Cholon tới Sadec, bọn trên xe nói dối rằng: máy anh em chịp lên ở lại đây đợi xe xuống Mytho kiếm thêm bộ hành rồi trở lại rước đi luôn Sadec.

Mấy người thật thà quê mùa cũng tin bọn nó, ở đó đợi từ 12 giờ trưa cho tới 7 giờ tối chẳng thấy xe trở lại rước, mấy người đợi, người thì đói, người thì khát, thằng châu tôi trong lưng không còn một sou, phải chịu đói đi bộ từ Trung lương xuống Mytho tìm tôi đặng kiếm cơm ăn đỡ lòng và xin tiền về Sadec. Có phải là bọn bất lương làm cho kẻ đói người khát và nếu như người có việc chi gấp lại không tôi nghiệp cho người ta sao?

Nghe nói mấy người hành khách nầy có đến đầu cáo tại Sơn đầm Mytho mà ông chef bót cho là việc nhỏ mọn nên bỏ qua, nói rằng không biết xe đâu mà tìm.

Tanchau

Thói giả mạng của một chức việc làng

Vụ thói giả mạng của một vị Hương chức kia tại làng Long Khánh đã đăng trong báo Đông Pháp số 326 hôm ngày 18 Janvier 1926 thì quan Chủ quận Tân châu đã đòi nội vụ đến nhà môn mà thẩm xét hôm ngày 20 Janvier rồi. Nghe dân khi tra hỏi tiền bị hai đàng rồi ngài làm rapport giải đến ông.

Batri

Một đều ước-vọng cúi xin quan Chủ-quận ghé mắt

Thường quân đạo-tặc, trộm-cướp đâu là chẳng có, song chỗ ít nơi nhiều mà thôi.

Mấy chỗ ít có là nhờ bởi việc tuần-phòng nghiêm-nhặt, hương-quản cùng phu-tuần biết lo phận sự; còn những nơi nhiều là bởi việc tuần-do bơ-thờ nên quân đạo-tặc có kiêng-nể chi phép làng, có ai đi rồn độ, mà phòng-sợ. Biết mấy phen nhựt-báo kêu-ca các đều tệ ấy, song mấy ai mà để ý vào hòng thi-hành phận-sự cho có chút nhiệt tâm bao giờ.

Riêng than cho phận anh em chúng tôi là dân ấp Anthuận xóm tiệm tôn đây, vì chúng tôi là dân-nghèo lại là cu-ly làm nghề biển. Ngày đêm ở giữa biển khơi, một tháng có ở lại nhà chừng một vài ngày là nhiều, nên sự-nghiệp mất còn đều phó-thác cho vợ con mà thôi. Lại quân đạo tặc có kiêng-nể chi đàn-bà, con nít, hễ vô được ém thì lấy đồ, bằng có động cũng đánh chủ nhà, giựt của rồi ra, dẫu có la lên nào ai tiếp-cứu vì lân cận cũng là đàn-bà.

Bởi cớ ấy nên trong một tháng trừ chừng vài ba ngày còn ra thì dám nào là dám chẳng nghe chỗ nầy bị ăn trộm đào hầm vô lấy đồ, nơi khác ăn trộm khoét vách giựt của xáo gạo. Đến đổi đây song cầu là tổ lớn nặng-nề mà chúng nó còn dám vô nhà khiêng đi nằm ba miệng. Tuiệt là chúng nó khi thấy việc tuần-phòng của làng Anthủy biết bao,

Nhứt là lúc nầy gần Tết chúng nó làm lộng hơn nữa. Có ai bắt-buộc chú giỏ phòng sợ, vì việc tuần-phòng tại ấp nầy rất nên lơ-đễnh, trọn một năm chúng tôi không hề nghe hay là thấy một tên phu-tuần nào thấp-thoáng cả, trách sao bọn bất-lương chẳng dễ người, coi của người như của chúng nó.

Ước-mong sao đàn trời soi thấu, quan lớn sẽ dạy việc làng Anthủy nhứt là Hương-quản phải cắt phu tuần để ở lại xóm tiệm tôm (Bà điểu). Ban đêm phải thay phiên nhau mà đi tuần, nếu còn có đạo-tặc phá-tán, phần trách-cứ về bọn phu-tuần, vì ấp nầy không bao lớn, chỉ có dân-số đông-đảo, thì có khó chi việc đi tuần rồn.

Lại cũng xin quan lớn cấm tuyệt những bọn sớm rượu chè, tối cờ-bạc, phần nhiều là dân vô-nghiệp nghệ, ban đêm chẳng nên tụ năm, tụ bảy lại ăn uống say-sưa vì phần nhiều là dân lỗ mãng, du-thủ du-thực, gặp dịp chi cho khỏi chúng nó làm đều bất chánh, lại hạng dân ấy bấy giờ ở đây chẳng ít.

Một bọn dân cu ly nghèo

LIÊN THANH

Đông-pháp sản-vật cổ-phần hữu-hạng công-ty

Tư-bổn : 133.500$00

TỔNG CUỘC TẠI SAIGON

Quai de la Marne

Kính cùng liệt-vị cổ-đông.

Chiếu theo quyết nghị thứ nhứt của Hội-đồng Quản-lý ngày 9 Décembre 1925.

Kể từ ngày 25 Janvier 1925, chúng tôi xin mời liệt vị cổ-đông của bổn công ty, tùy tiện chỗ ở của mỗi vị, đến tại Liên-Thành Saigon, hoặc tại Liên-thành Phan-thiết và Liên-Thành Mulné chiếu toa hồn mà nhận tất tiền lời về khóa năm 1924.

Kính cáo
Tổng Cuộc Saigon

Dời chỗ khác

MAISON DU COTINAT khi trước ở đường Charner số 43 nay đã dời về đại lộ Bonnard số 94. Có bán đủ thứ hàng bên Tây, như nón, giày, vớ, áo sơ-mi, đồ chưng dọn trong nhà, đồ Tết, đồ đi đám cưới rất đẹp.

Lưu nhơn hạc lâu cao, bổn hiệu định bán giá rẻ, xin đồng bang chiếu cố.

Chủ-nhơn: Phạm văn-Hiến
kính mời

Lời tiếng dẫn :

Một người thiếu-niên (24 ans), có bằng cấp, vì bị gia-biến nên từ tuổi trẻ đã từng chịu cực khổ mà vẫn có chí bền đỡ. Nay muốn kiếm chỗ nương-nấu học tập thêm (học một mình và par correspondance).

Vậy tôi xin tiếng-dẫn cho trong quí ông quí bà ở Saigon-Cholon, ai muốn cần dùng một người có chí lớn, thảo-ngay, liêm-sĩ để ở trong nhà, trước là dìu-dắt trẻ em trong việc sử kinh sau nữa làm gương cần-mẫn cho trẻ em noi theo mà tập-thành tánh-nết.

Về việc nguyệt-bổng thì tùy-ý quí ông quí bà liệu định cho phải chăng. Tôi đây, nhân thấy người lành gặp hồi chẳng may mà được có chỉ bền-chặc, nên cảnh lòng vì nghĩa để ít lời tiếng dẫn....

Xin viết thơ ngay cho tôi :

M. PHAN-VĂN-THẠNH
Instituteur
5 Ruelle Testard
(Près de la rue Pierre Flandin)
Saigon

Duy-Xuân ẩn-quán

Tại đầu cầu sắt Sadec

Có in đủ các thứ thơ, tuồng, truyện, sách bằng chữ Langsa và quốc ngữ. Có in sổ bộ, các thứ giấy tờ về việc mua bán, các danh thiếp, bao thơ, thiệp tang, thiệp mời đám cưới v. v...

Có bán đủ các thứ giấy viết, mực bao thơ, ngòi viết, thước gạch, gôm, viết chì và tủ thứ sách vở cho học trò các trường dùng.

Mỗi món đều bán rẻ hơn các nhà in khác.

Duy-Xuân ẩn quán
Kính mời

Vinh-đức-Hưng

Tailleur Tonkinois

262 rue d'Espagne Saigon

Civil, militaire et Annamite
may đồ tây và Annam

Tiệm tôi có bán các thứ hàng Bắc hàng Tàu quí ông quí bà cần dùng thì chỉ cũng có đủ, đặc may hay là lãnh đồ may ăn tiền công.

Xin quí ông quí bà cứ lên cố, quá bước tới bổn hiệu, giúp cho người đồng-bang, thì chúng tôi lấy làm cảm đội ơn.

Nay kính

Một dịp tốt...

1 máy hát Perfectaphone số 0m19 x 0m27 x 0m37 :	22$50
10 đĩa hát cái lương dũ bản :	17 00
Tiền gởi :	0 51
Tiền đóng thùng và các kền phí lối :	1 00
	41$01

Cả thảy là 41$01 nhưng muốn cho mỗi người đều có tuổi sắm được nên bổn-hiệu bán dứt giá là 36$00 ngoài là bán rẻ 5$01 nữa gởi mandat 36$. Tuần kỳ tàu tới sẽ có một cái máy hát và 10 đĩa cái lương dũ cao bản hay gởi lại khỏi phải trả thêm su cắt nào nữa cả. (xin hãy gởi tiền trước).

Xin nhớ rằng bổn-hiệu có bán đủ các đồ phụ tùng về máy hát... dây thiều, đầu máy kim sắc cho đến một con ốc nhỏ trong máy cũng có bán. Muốn mua dây thiều xin cho biết bề ngan dây thiều cũ là máy phán và máy ly.

PHAN-QUAN
Saigon-Bazar, 57 Rue Catinat Saigon

Một món đồ cho trong lúc Tết

Một cái máy xay gạo dùng trong nhà Đỡ trên một cái bàn — xay ra đặng 60 kilos gạo trắng — Giá 18$ tính về tiền gởi ở trông.

Một đứa con nít nhỏ xây đặng rồi.

Bởi vì máy nặng hơn 11 k. phải gởi làm 2 gói nên phải tính giá tăng 1$ 5 chư quí khách muốn mua xin gởi đủ số bạc 18$ thì có mấy gởi đến nhà.

Có 5 thứ máy khác kiểu, hoặc quay tay hoặc chạy bằng Mô-tơ, trong 100 kilos lúa xay giã ra đặng 73, 75 kilo gạo trắng. Trong 100 kilo gạo trắng có chừng 15 kilos tấm nghĩa là đặng lợi thêm 3 lần hơn các thứ máy khác.

Xin do nơi ông J. BRUNEL đường Mayer số 4, Saigon.

MỚI KHAI TIỆM

Annam bán ròng hàng

Bombay thượng hạng

Tiệm M. François Sự,

bán hột xoàn 76 Rue Vannier lối giữa dãy phố Chà-và bán vải chợ cũ Saigon. Nay chỉnh đốn lại rất huê lệ, bán hàng Bombay ròng *Thứ nhứt hạng* hàng lạ mắt, quyết tranh giải nhứt ở chợ-cũ.

Còn nói gì hột xoàn lối đầu tháng Novembre nầy thì tàu lại sẽ có đủ thứ hột cặt kỳ tốt.

Bổn hiệu đã dọp hết đồ xấu; quyết bán đồ *thượng hạng*, chuyên môn *hột xoàn* và *hàng bombay*, nên xin mời quí ông quí bà nghĩ tình đến viếng một phen tôi sẽ hết lòng hoan nghênh.

FRANÇOIS SỰ
Chủ tiệm hột xoàn và hàng Bombay
76, Rue Vannier
CHỢ-CŨ SAIGON

Muốn mua hàng hóa cho rẻ hãy tìm đến chỗ gốc

228 rue des Marins

Kính trình qui vị Lục-châu: Ngôi hàng chúng tôi mở ra được một năm nay chuyên rõng nghề mua hàng hóa bên Pháp quốc về bán sỉ lẻ cho các tiệm buôn. Chúng tôi làm Đại lý hãng Lafayette và nhiều hàng khác bên Pháp quốc. Những hàng hóa của chúng tôi sẵ đây toàn là nơi các lò xưởng bên nước Pháp chớ chẳng phải mua của mấy tiệm nhỏ, vậy nên tự nhiên giá phải rẻ hơn các nơi.

Chúng tôi lại dùng trung ương người mua và người bán, món nào nơi đây không có thì chúng tôi mua giùm giá cũng nhẹ lại tính chút ít huê hồng mà thôi.

Vậy quí vị muốn sỉ món chi về bán lại xin đến chúng tôi, hoặc viết thơ hỏi giá cả hay là gởi kiểu hàng đến thì chúng tôi sẵn lòng hồi đáp.

Chúng tôi làm Đại-Lý tiệm Khánh-Ký: chụp hình rất tinh xảo và có bán các món về nghề chụp hình:

Nay kính
AU REVEIL
273 Rue des Marins Cholon

Thi-Thơ

TIỆM THỢ BẠC

NGUYỄN-VĂN-THƠM

Bijoutier, ancienne Maison de
NGUYỄN-VĂN-GIÁO

N° 13, rue Schrœder, Saigon,

Kính cáo cho qui ông qui bà rõ: Nguyên tiệm nầy trước của Nguyễn-văn Giáo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm là em, kế nghiệp cầm làm đồ nữ-trang theo kiểu kiểu thời, những là: trâm, chuyền kiểu, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiền cẳng, neo bông, neo đặt, đồng chiếc v... v... Dù thứ theo kiểm thời cũng như ngày trước vậy.

Xin qui ông qui bà, muốn dùng món chi xin dời gót đến tiệm tôi hay là viết thơ cho bổn hiệu, tôi xin theo ý qui ông qui bà muốn cần dùng món chi thì tôi cũng lo cẩn thận mà gởi đến cho qui ông qui bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM
Bijoutier, 13, Rue Schroeder, Saigon.

Ngôi sao

Xe hơi hiệu ngôi sao trắng đưa hành khách Saigon-Cholon-Namvian, mỗi ngày đều có, giá tiền bộ hành ăn rất rẻ. Nhà ở tại đường d'Espagne số 260 có lãnh may y phục annam, bán hàng dũ thứ, có trữ dầu essence, dầu nhớt và vỏ ruột xe hơi. Với bán thứ dầu hiệu là dầu xiêm, dùng những bịnh nhứt mỗi xưng tay xưng chơn rất hiệu nghiệm.

Xin quí ông quí bà chiếu cố, tôi rất thâu cảm thạnh tình.

Nay kính

Hàng bán đồ dùng và công nghệ

E. DUPRIX

56 đường Pellerin. — Saigon

Nồi sô đe, các thứ máy, máy làm nước đá, Moto, máy thắp đèn điện, máy bơm nước bằng điện khí, bơm nước lớn nhỏ đủ thứ để bơm nước vô ruộng, chạy bằng dầu xăng, dầu lửa, bằng Mazoud, hay chạy bằng hơi nước

Bán rẻ cho các vường trồng trái.

HÔTEL RESTAURANT

Đông-Pháp Lữ-quán

72, 174, Rue d'Espagne Saigon

Phòng ngủ và bán cơm Annam, rất tưởng tiện cho quí khách, phương xa đến Saigon, ở phòng và ăn uống luôn một cỗ.

Le Directeur,
NGUYỄN-KHÁNH-CHƠN

Gày dép Bắc-kỳ

Đồng hồ treo và đồ kiễn.
Đèn điện để xách, để bàn và piles.
Các thứ khuôn để bánh.
Nappes, tapis, serviettes và các đồ tạp hóa, v. v.
Giày dép có tiệm làm tại Hanội, các đồ ấy mua ngay tại lò bán Pháp nên giá nhẹ

Bán sỉ - Bán lẻ

Cái tiệm: **Trần-quang-Xuân**

168 rue d'Espagne
Chợ mới Saigon

Mới lấy **200** cái đồng hồ treo giá rẻ.

Xin ghé mắt

(Adresses utiles).

Hiệp Thanh

Rayon Tailleur - Bazar

Phú-Cường *Thủ-dầu-Một*

NÓN CÁCH (*Casque*) kiểu « Con gà » thường bán 4$ 50 một cái mà nay bán có 3$ 70, xin hỏi:

M. Phan-Quan

Saigon-Bazar 57, rue Catinat, Saigon

Đồng hồ kiểu mới

TIỆM ĐÈN XANH tại Saigon (Chợ-mới) mới có lại thứ đồng hồ kiểu mới chạy 300 ngày giá 21$ một cái. Thứ đồng hồ nầy để giữa nhà coi rất có nghi tiết.

Thơ và Mandat gởi cho :

PHẠM VĂN-NGỌC

Directeur de la Maison CHIEU-NAM-VIỆN.

56, rue Viéno 1, 56, Saigon
Téléphone n° 565

Hàng lụa kiểu mới

Những hàng tơ lụa thì ở Saigon có một mình nhà hàng Nguyễn-đức-Nhuận ở số 42 đường Catinat bán nhiều thứ hàng lạ kiểu mới hơn hết. Hễ quí cô thấy ai mặc thứ hàng nào mới lạ coi xin đẹp thì không hỏi cũng biết hàng đó của nhà Nguyễn-đức-Nhuận. Nhà hàng Nguyễn-đức-Nhuận, bán ròng hàng thiệt tốt mà giá lại rẻ hơn các nơi, mua bán thì giữ một lòng thành thật đối cùng bạn hàng lại muốn thuận-tiện cho qui khách, nên có bán lãnh xuyến nhuộm tại Bertre tốt nhứt hạng, và có trữ đủ thứ hàng của hãng dệt Lê-phát-Vinh, như là lụa, lãnh tây, satin, tố. Mới đây có lại mấy trăm áo nhung tơ thiệt tốt nhứt hạng và hàng lạ đủ thứ.

Tôi mới dựng nên một nhà ngủ rất phải cách vì là trước khi cất nhà đã có vẽ họa đồ đặng làm phòng ngủ, nên phòng vì mỗi cũng mỗi phòng rộng lớn tinh khiết theo cách vệ sinh: giường mùng, ra, nệm, gối, bàn ghế mới tinh hảo, chỗ rửa mặt, phòng tắm, phòng tiểu đều có máy nước chạy.

Kính mời quí ông quí bà có dịp đến Saigon xin ghé lại TÂN-HÒA-KHÁCH-LẦU tại đường Boulevard Bonnard số 88-90 ngan gare xe điện khí chợ mới Saigon mà nghỉ thử một thì rõ lời tôi bố cáo đây chẳng sai.

Chủ Tân-hoà kính thỉnh LÊ-VĂN-LỘC

Đắt mau mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí thầy đặng rõ: tại đường Amiral Courbet, số 43, Saigon, ngang hông Chợ-mới, cận Nam-châu Khách-lầu, có tiệm may Đoàn-thành-Tạo, may y-phục Tây Nam đủ kiểu theo kiểm thời.

May đắt mau mà lại khéo, chẳng dám sai lời, xin mời quí ông quí thầy dời gót tới may thử một lần, rất cám ơn. Tiệm tôi có nhiều thứ hàng mới lạ.

Nay kính

Chủ-nhơn: ĐOÀN-THÀNH-TẠO

Hồng Chanh

82, Rue Vannier -:- Saigon

Epicerie Française

Kính

Tỏ cùng lục châu, nhơn dịp gần Tết, tiệm tôi có đem đủ thứ vật thực mà bán, và lại giá rẻ hơn hết.

Kỳ tàu rồi có lại, nhưng là:

Calendrier 1926 thiệt là tốt, bonbons đủ các thứ, Champagnes thiệt ngon, đủ thứ Cognac, cigares, dầu thơm chocolat, Jambons, café bột 2$20 ki-lô, café rang rồi 2$00 và café sống nhiều thứ, tùy theo thứ, và bánh hộp. Nói tắt, lặt đặt gì cần dùng trong cuộc Tết tây và Tết Annam thì tiệm tôi có bán đủ hết.

Còn như quí ông quí bà anh em có mua nhiều, tôi sẽ tính giá rẻ hơn nữa: kính mời quí bà, anh em đến tiệm tôi coi biết, tôi sẽ tiếp đãi tử tế ơn các chỗ.

Kính thỉnh

Hồng-Chanh

TRAN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÁY

BOTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Turc, N° 14,

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, vẫn có một nghề làm ghế máy theo kiểu Hồng-kông, ghế dây, ghế dựa, ghế ngồi, lớn có, nhỏ có, đủ thức, đủ dạng, rất khéo rất đẹp. Có sửa vợt máy, đồ đánh trái lăng: giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi tôi vui lòng tiếp đãi.

Trần-Long Cẩn bạch

HÔTEL D'ANNAM

Nam-Việt khách-Lầu

N° 72 à 80 Boulevard Charner et Annexe N° 9 à 15, Rue Carabelli

Saigon

Phòng ngủ ở dưới đất cùng trên lầu, rộng mát, sạch sẽ lắm, rất cận tiện cho quí khách có việc đi Saigon cùng đi chơi.

HUỲNH-HUÊ-KÝ

chủ nhơn

Bánh Quốc-nử

Bánh Quốc-Nử là bánh của gái nhà làm lấy, rất ngon và thơm, dùng đặng phá bụng, có vô hộp từ tế theo lối Âu-Mỹ.

Có trữ bán tại:

Bentre: tiệm M. Lâm-văn-Tứ, đường Cerpète.

Bạcliêu: nhà hàng Tất-Xương của M. Trần-quang-Thế.

Sốctrăng: tiệm M. Hồ-ngọc-Qui.

Sadec: tiệm Tân-Phong, quai Tân-Hòa-Đông.

Longxuyên: tiệm Tân-Hiệp, phố của M. Ngô-văn-Dự.

Travinh: tiệm Epicerie Hồng-Tu.

Longmỹ: tiệm M. Nguyễn-văn-Ngôi.

Vĩnlong: tiệm Epicerie Thái-v-Xuân.

Cantho: tại Trung Châu Lữ Quán và tại tiệm ông Võ-hiếu-Đễ.

Chợ ờn: tiệm M. Lê-v-Ngữ, 310, rue des Marins và tiệm Minh phát Thành, rue Tổng-đốc Phương.

Saigon: tại Au Tisseur, 82, Boulevard Bonnard, và mấy nhà ngủ lớn.

Kính xin quí ông quí bà mua về dùng thử, giúp giùm công nghệ gái nhà Nam được mau thạnh phát.

Mlle NGUYỄN-THỊ-THÂN

13, Rue Larcynière. — Saigon

Tại Pnom-penh: Nhà M. Còn Cassder du Grand Garage Kmer có trữ bán.

NHÀ NGỦ HIỆU

NAM-CHÂU KHÁCH-LẦU

Số 35 tới 41, đường Amiral Courbet

— SAIGON —

Là nơi rất xứng đáng cho Quí khách ở Saigon, Cholon, Giađịnh, và trong Lục-châu đến nghỉ ngơi. Phòng thoáng rộng rãi, mát mẻ và sạch sẽ lắm.

Nước dư xài, tắm và giặt không khi nào thiếu.

Bồi sốt sắn, đỡ sai khiến lại không gian tham.

Chủ và người quản-lý sẵn lòng giúp những việc mà quí khách cần dùng.

Có sẵn xe hơi để cho quí khách mướn khi nào muốn đi du lịch.

Giá cả tính rẻ hơn các nơi.

Kính cáo

Tôi chuyên ròng nghề sửa các thứ cáo mỏ mà nhứt là sửa tủ sắt thì thiện nghệ hơn. Cách tôi sửa đây không phải tháo cạy ra công khoan lỗ như thợ khác chỉ cứ mần chủ mà mở thôi.

Tủ sắt hai cần hiệu nào noạc lộn chư, mất chìa khóa hay là khóa liệt đều sửa đặng cả.

Lại tôi cũng có làm đủ các đồ sắt như sường nhà, cửa sắt, hàng rào sắt, vân vân...

Kính xin quí vị có cần dùng làm đồ sắt hoặc sửa tủ-sắt viết thơ cho tôi hay, hoặc đến tiệm tôi ở đường Kinh lấp số 95 mà thương nghị, công việc làm kỹ lưỡng, làm mau mà giá tính lại nhẹ.

ÂU-OC cẩn khải

95 Bd. Charner Saigon

CÔNG HUỲNH

Vêtements en tous genres sur mesures

Coupe et Façon Grand Tailleur

256 Rue d'Espagne Saigon

Tiệm may đồ y phục Langsa theo lối kim thời của người Annam lập tại đường Espagne số nhà 256 gần bên chùa chà (Bà-đen) có rước nhiều tay thợ rất khéo và có nhiều thứ hàng và nỉ bên Pháp mới gởi sang, mà giá lại rẻ hơn các nơi.

Vậy xin mời quí khách đến trước xem chơi, sau giúp cho đồng bang đặng vững bền nơi trường thương-mãi thì ơn của quí khách mà tôi phải mang càng ngày thêm rộng. Xin đồng bang chiếu cố.

Lê-công-Huỳnh

Cảnh thu di hận

của Ông Dương Tự Nguyên

Truyện một chàng trẻ tuổi giàu có ở Hà-thành bị một ông Tham giả dùng mưu chàm hiểm để xu xạ cho chàng mà lập công danh, sau nhờ được một cô thiếu-nữ có lòng nghĩa hiệp ra tay cứu rỗi cho chàng qua khỏi tai nạn. Truyện tả rõ những cách mạo hiểm và tâm lý của người ta. Sách dày ngót 300 trang, in thứ giấy tốt khổ 14 x 20 cm. Giá bán, thứ đóng toàn bờ 0$60, thứ đóng là mỗi tập 0.05.

Bán tại hiệu số Hanoi Nam-Tân, 84 Bd Bonnal, Haiphong.

VIỆN-AN

Cycles & Accessoires

N° 8 Quai de Phước-Kiến Cholon

Bổn-hiệu có trữ bán xe máy hiệu "BRILLANT" và nhiều hiệu khác rất có danh tiếng, có bán đủ các đồ phụ tùng. Giá định rẻ hơn các nơi. Bán tiền mặt hay là gởi đổ cách lãnh hóa giao ngân (contre remboursement).

Chủ nhơn kính cáo

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN

ĐÓNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM

LÊ-VĂN-BEN

CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —

17-19 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục châu quân-tử, cách vời đồng bào đặng rõ. Bấy lâu cũng nhờ đồng-bào ra ơn chiếu cố, tưởng nghĩa thâm giao, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, còn thấy tên tuổi trong thương-trường, thiệt chúng tôi hết lòng hậu cảm quí khách.

Vì tình quyến thức càng lâu càng nặng, nên chi phần đông trong quí khách đều muốn đến khách sạng của chúng tôi. Bởi cớ ấy cho nên số phòng càng ngày xem thành ra ít, khó nỗi bồi đáp quí khách cho vừa lòng.

Vậy mấy khách-sạng của chúng tôi hiệu là:

1° Nam-thành Khách-sạng, ở đường colonel-Grimaud, số 21 và 23;

2° Nam-Trung-Khách-sạng, ở đường Alsace Lorraine số 103 và 105;

3° Nam-Hưng-thành Khách-Lầu, ở đường Amiral Rose, số 18, 20, đều mở thêm rộng rãi sạch sẽ, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng huệ cố của quí khách trong lục-châu.

Mấy tiệm đều ở gần xe lửa Saigon-Mytho Khách-học, chúng tôi sẽ hết lòng tiếp rước, cho vừa ý đồng bào.

Nay kính

Quảng-lý, Ái Hiệp

NHÀ HỌA CHƠN-DUNG

ĐẶNG-VĂN-KỲ

17, Rue Martin des Pallières 17

(à côté de la gare de Dakao)

SAIGON

Vẽ kỹ giá vừa — đã đặng nhiều bài khen tặng

Tiệm đèn xanh

Ai còn lạ gì mà không biết tiệm đèn xanh, tại chợ mới Saigon, dầy chà bán vải là tiệm Chiêu Nam Viện! Tiệm nầy bán thiệt rẻ không đâu sánh bằng. Kỳ là nói chuyện bán lẻ, chỉ như bán sỉ thì lại có huê-hồng rất cao. Bởi vậy mới dám đại thính rằng:

Cùng một giá thì hàng của CHIÊU-NAM-VIỆN tốt hơn; cùng một thứ thì giá của CHIÊU NAM VIỆN rẻ hơn.

Kể nhôn ít món hàng chớ không thể biên ra đây hết được:

Máy hát từ 23$, 32$, 43$, 52$; đĩa hát cải lưởng, đĩa hát bội, đĩa Quảng-đông, đĩa hát Thổ (Caomên). áo mưa cao su 10$, 12$, 16$, bâng gabardine 14$, 23$, khăn choàn bằng laine, 2$80, bằng tơ 5$50; khăn đóng bằng nhiều bombay 2$50, 3$00; nón nỉ bia lớn 3$80, 4$50, 6$00; bia nhỏ: 3$, 4$, 5$50, đồng hồ đồ kiểu như kiểu nhà thờ: 44$, 50$ 52$, 55$, 58$, 60$, 70.; đồng hồ reo hiệu tây: 2$50; hiệu Huê-kỳ đánh thức 15 hiệp hay một hiệp; 7 thứ thường 3$40, thứ coi ban đêm được 4$90, đồng hồ bỏ túi bằng vàng Huê-kỳ, bảo lảnh 5 năm 7$, bằng loại kim trắng chạy 8 ngày bảo lảnh 8 năm: 8$, đồng hồ đeo tay bằng vàng Huê-kỳ hiệu CAR 8$, 10$; bằng loại kim trắng: 10$; đèn rọi (bỏ túi) có pile sẵng: 1$80, 2$20, 2$50, pile riêng 0$40 một cái; chỉ may máy hiệu dầu ngựa (không bán lẻ) 2$ một lố, v. v. còn hàng lụa thì tùy theo giá chợ. Thơ và mandat thì đề cho.

PHAM-VĂN-NGỌC

Directeur de la Maison CHIÊU NAM VIỆN, 56, rue Vienot, Saigon.

Téléphone n° 505.

A. DENHOLM

N° 36-38. — Rue Lefèvre — N° 36-38

SAIGON

[redacted]

THIỆN NGHỆ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY LÚA GẠO

Đã rập hơn 30 cái nhà máy ít 10 tấn cho đến 500 tấn ở lại Đông-Pháp.

Cam hết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự hao hi chạy tốt của máy móc

NGUYÊN GIÁM MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — SỐ THEO DÕI — MÁY THÂM RMERIE — VÂN VÂN. — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÁY ĐIỆN NỘI SỐ DE — VÂN VÂN. — GIÁ PHẢI CHẲNG

BÁN RÒNG ĐỒ TỐT

Bazar PHAN-THÀNH-BIỆN

54 Rue Vienot

SALON DE COIFFURE

"A L'Aurore" Rue Sabourain n° 33 Saigon

Kể từ ngày chúng tôi dời về đường Vienot đến nay thì đã được một năm, nhờ ơn đồng-bang huệ cố nên bán buôn tấn phát luôn luôn.

Tiệm chúng tôi trữ ròng hàng hóa thượng hạng, và hiện nay có đủ đồ ăn mặc như là, giày, vớ, nón, chemises, noeuds, régates và đồ vật dụng như là đèn tạ đăng, đèn manchon (đốt đèn xăn hay là dầu lửa), đèn treo hộng huê-kỳ, đèn để bureau, đồng hồ chung cẩm thạch, máy hát, đồng hồ, dầu thơm, đồ pha-lê, đồ porcelaine, vân vân.....

Chúng tôi lại có mở một cái phòng hớt tóc tại đường mới gần chợ Saigon kêu là Rue Sabourain. Tại chỗ ấy lại có trữ bán đủ các món đồ cần dùng theo cuộc hớt tóc như là bào, (hiệu Bressant) kéo, lược, dao, bàn chải, và đồ ăn-mặc đủ thứ.

Vậy kính cùng quí ông, quí thầy có hớt tóc xin lại "A L'Aurore" Rue Sabourain n° 33, mua đồ dùng thì lại Vienot, chúng tôi tiếp rước tử tế luôn luôn.

Kính cáo

PHAN-THÀNH-BIỆN

Commerçant

54 Rue Vienot Saigon

Vinh-Thành Grande bijouterie brasserie centrale de Cholon

LÊ-VĂ-NGỮ

CHỦ TIỆM THỢ BẠC ANNAM

N° 310 rue des Marins et N° 44 Boulevard Tổng-đốc-Phương

BÁN VÀNG CÓ BẢO LẢNH, THỢ TỐT KIỂU NGÀY SẮM

Bổn hiệu có lãnh làm và bán đồ nữ trang đủ thứ theo kiểu kim thời tân chế nhiều kiểu theo tây, có món nhận hột xoàn bảo kê thiệt tốt. Còn hột xoàn của quí Bà đem đến đặt làm mốn chi thì ý, thì chánh tay chủ tiệm và thợ ròng nghề nhận hột xoàn rất sảo thủ. Bởi vậy nội kinh thành Cholon và Saigon phần nhiều đều biết hai tiệm tôi đây làm đồ khéo nhứt và tốt nhứt nói tới cái nước vàng tây thì bổn hiệu chế rất sáng láng tốt khéo vô cùng giá cả có ý mảo một tí (mà cắt nên miếng). Bởi bổn hiệu chọn vàng thứ thiệt cao, công làm thì kén thợ thiệt anh tài xảo thủ, xét kỹ thì có mắc mỏ gì đâu.

Lại có bán đồng chưng đá cẩm thạch, nón nỉ, hàng lụa cùng các vật khác nhiều lắm ròng là đồ bên Tây gởi qua coi đẹp lắm, ở ăn trầu đặt thợ Bắc gởi vô tôi khéo cật kỹ, xin nhớ lại tiệm cái trước ở số 84 đường Tổng-đốc-Phương, nay dời lại cùng đường nầy số 44 tại bến xe hơi bộ hành đi lục tỉnh.

Ấy vậy xin mời quí Bà chưa biết, có dịp đi Cholon xin ghé lại tiệm xem thử một lần mới rõ lời nầy là lời thật.

Kính cáo

Một đoạn lịch-sử CỦA ÔNG Phan-bội-Châu gần đây

HỒI THỨ NHỨT

Vụ xử ông Phan-bội-Châu.

— 4 —

Tôi bỏ nước ra đi, là cốt vận-động phản đối chánh-trị. Khi thì hội, tôi đã được 7 phân số, tuy rằng thi hỏng nhưng cũng có thể viện lệ ra làm quan được. Ấy cái sự cầu vinh-thân phi-gia phong-thê ấm-tử ở ngay trước mắt đây, ấy thế mà tôi không thiết, bỏ đi ngoại-quốc, xa vợ con, cách phần mộ, linh-đình hai mươi hai năm trời ở nơi quê người đất khách, tin-tức không thông, mất còn chẳng rõ, như thế mà bảo tôi là người nhiệt tâm phú-quí hay sao?

Vả có vị thi hỏng nữa, thì quyển «Lưu cầu huyết-lệ thơ» là tôi làm từ trước, có đưa cho ông Phan-châu-Trinh và cụ Thượng Cao-xuân-Dục coi, vậy thì có phải là vì bất-đắc-chí với khoa-cử rồi mượn danh ái-quốc để cầu lợi-lộc đâu! Tôi phản-đối chánh-trị, cố-nhiên là phải chiêu-tập bạn đồng-chí, tôi phản-đối chánh-trị cố nhiên là phải cần có người có của, và phải lợi-dụng ông Cường-Để để người trong một nước đã in sâu cái ơn quân-chủ như người nước tôi vui lòng theo giúp, điều đó tôi không chối.

Đến như hội Duy-tân kia, chỉ là một học-hội, tôi có chiêu-tập những hạng thiếu-niên anh-tuấn trong nước để ra ngoài cầu học. Ông Cường-Để làm hiệu trưởng, mà tôi thì làm Giám-đốc. Một hội như thế, có việc gì là đáng tội đâu! chẳng may Nhựt-bổn cấm cách, chúng tôi phải trở về Tàu, cái hội «Việt-Nam quang-phục» là người tàu thương chúng tôi mà dựng cho, trong đó có cả người Tàu, song nói rằng có ông Nguyễn-thượng-Hiền thì thiệt oan cho ông ấy quá. Điều đó tôi không nhận. Bấy giờ ông Hiền ở Sơn-Tây (bên tàu) chớ có phải ở Quảng-đông đâu. Vả chăng mục-đích hội đó cũng là cầu học, tôi định cho trong nước có nhiều người du-học, để đúc nên nhiều tay trí-thức, rồi bấy giờ mới yên-cầu chánh-phủ bảo-hộ phải trả lại quyền tự-trị, lập thành một dân-quốc. Trước sau tôi vẫn chủ-trương dùng văn-hóa mà phản-đối chánh-trị, văn-hóa không xong mới phải dùng võ-lực, chánh trị còn một ngày phản-đối, chánh-trị mà có ngày cải-lương thì tôi đình sự phản đối ngày.

Song đó mới là cái chương-trình định miệng, tính có tiền thì làm như thế, chớ có giấy-má sổ-sách gì đâu. Chí chưa đạt công chưa thành, tôi còn dám nghĩ đâu đến sự làm ông gì nữa. Nước Nam mà thành dân-quốc ra, thiếu gì người tài trí hơn tôi đáng làm Tổng-Thống, nước Nam mà không thành được dân-quốc, tôi nhận cái danh Tổng-Thống mà quí-hóa gì, vì như một Nhà ông Cường-Để là người chủ mà tôi chỉ là người giúp việc. Việc chưa nên cơ-ngũ gì, tôi viết báo làm sách được đồng tiền để nuôi thân và nuôi các bạn đồng-chí. Trong những sách cũng có cuốn tôi viết, cũng có cuốn người khác mượn tên tôi mà viết.

Trong những sách tôi viết như quyển Hải-ngoại huyết thơ có một chỗ ví người Pháp như thần như thánh, vì dân Nam như gà như heo. Tôi khuyên người Nam cố học cho bằng người Pháp để yên-cầu quyền độc-lập chớ tôi không có xúi-dục ai làm việc bạo-động bao giờ. Những người bạo-động chắc là không đọc sách tôi nên mới lấy gà heo mà chống lại với thần-thánh. Vả chăng cái thủ-đoạn tân-ngược là vô-nhơn-đạo, nước Nam mà độc-lập, tôi mà có quyền thế, tôi cũng quyết-nhiên trị tội những kẻ vô-nhơn-đạo ấy. Nay bảo rằng tôi chủ-sự những việc ấy, thì nào lấy gì làm chứng-cớ rõ-ràng. Ừ, thì chụp được bức hình tôi cầm trái bom đưa cho người khác, hay là bắt được bức thơ có chữ ký, có dấu hiệu của tôi, truyền cho ai hành-sát, truyền cho ai chế-tạo hung-khí thì bảo rằng là tang-chứng đã đành, chớ nay chỉ bằng ở lời cung của những người kia, thì lấy gì làm xác-đáng, cái tên Phạm-văn-Trang thiệt về đây tôi mới nghe, trong hội «Việt-Nam quang-phục» không có tên người ấy. Một người không quen biết bao giờ, khi nào lại có thể lấy cái quan-tước cái phú quí mười phần chưa chắc mà dụ người ta làm những việc như việc liệng trái bom là việc mười phần chắc chết cả mười được. Họ đồ cho tôi chủ-sự, chẳng qua là họ nghe tiếng tôi ra ngoài viết báo làm sách, ai ai cũng biết, chớ nếu những người ấy có quả thiệt là người trong đảng tôi nữa, thì đảng tôi dầu đảng là ông Cường-Để, vậy thì chủ-sự là ông Cường-Để chớ sao lại tự tôi.

Các việc tự tôi làm, tôi có thích thì tôi mới làm, tôi làm thì tôi nhận, chớ tôi chối làm gì?

Tôi chối làm gì? Ngay từ lúc tôi làm việc phản-đối chánh-trị, tôi đã cầm chắc hai phần: một là nước Nam được độc-lập: hai là tôi phải mất đầu. Tôi về đây là chắc chết rồi đỡ cho ai nữa mà mong chi nhọc tôi? Hội đảng chúng tôi lập nên, cần có tiền, cần có người. Song phi ông Cường-Để không thế lực với dân trong Nam; phi ông Tán Thuật, ông Nguyễn-thượng-Hiền không thế-lực với dân trong Nam, phi ông Tán-Thuật, ông Nguyễn-thượng-Hiền không thế-lực với dân ngoài Bắc có các ông ấy thì mới thâu phục dân tâm Nam Bắc. Còn tôi, tôi chỉ có thế lực ở tỉnh Trung kỳ mà thôi. Chúng tôi dắc nhau ra ngoài, trước hết là phải cần làm thế nào để nuôi được nhau đã, vì thế cho nên có nhờ người Tàu giúp tiền giúp của cho. Làm giấy bạc giả cũng là vì cớ ấy, song có tiền đi được đâu. Lúc qua Xiêm là vì bấy giờ có mấy người ở Trung-kỳ sang, chịu đói chịu khát với nhau tôi phải sang để xin ít ruộng đất mà cày cấy làm ăn, sự thiệt chỉ có thế.

Những tội-lỗi của những người làm việc bạo-động kia mà cho là tội-lỗi ở tôi cả, điều đó chỉ phải một nửa, nghĩa là chỉ phải về một phương diện mà thôi. cứ lấy luân-lý mà nói, thì tội của em tức là tội của anh, vì anh không biết dạy-bảo để em phạm tội; thế nhưng về phương-diện luân-lý thì thế thôi, chớ về phương-diện pháp-luật thì khi nào tội của em lại có thể là tội của anh được!

(Còn nữa)

DẠY TIẾNG ANG-LÊ

(Nói chuyện thường và buôn bán)

Viết tắc, Đánh máy, Bút toán.

Lại có dạy theo cách gởi thơ dần học, cho người ở xa.

Thầy có bằng cấp hẳn hòi.

Cách dạy mau hiểu mau thông

Do đường Rousseau ngoài số 111

Saigon Imprimerie du ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO. TIRAGE: 5.000 ex. Le Gérant NGUYỄN-KIM-ĐỊNH.

NHỊ-THIÊN-DƯỜNG

DẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.—CHOLON

Dây thép nói số 638 — Đánh dây thép chữ đề : Nhị-Thiên-Đường, Cholon

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY

PHỤ-QUẾ-BÁT-VỊ-HUỜN

Phàm con người mà thủy hỏa hòa bình thì ít hay sanh bịnh.

Bởi vậy cho nên phải dùng lục-vị là đồ nhuận thủy Phụ-quế là vật bổ hỏa mà điều bổ chơn dương.

Vì cái máy sanh hoạt đều do nơi trong hỏa, ở trong hai trái thận một điểm chơn dương gọi là mạng môn, tức là chỗ tướng hỏa ở mà gìn giữ lấy mạng người ; cho nên người mà sanh yếu sống lâu, chết yểu, hoặc có thọ cũng không đều do nơi mạng hỏa.

Thuốc nầy bổ bổ thận mạng chơn dương, giúp hỏa trợ tỳ, tiêu tăng ăn ngủ, thông trị chơn dương.

Những kẻ tinh huyết khô khát thường hay đau lưng mỏi cẳng, hoặc kém thủy mà sanh đàm rồi hóa ra chứng ho, hoặc nhức đầu xây xẩm, lỗ tai lùng bùng, chiêm bao di-tình, khô cổ ráo lưỡi, đau nóu nhức răng, xanh xao vàng vọt, hoặc thân dưới ngứa ngầm sanh ra ghẻ chốc vân vân, các chứng thảy đều dùng được.

Mỗi lần uống bốn chỉ, uống với nước muối mãng mằng

Kị ăn cải trắng và những đồ lạnh lẽo ngưng trệ.

Chư tôn có mua thì hãy nhìn cái nhãn hiệu ông Phật mập của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả.

Mỗi hộp giá là. . . . 0$35

ĐINH KHẨU LÝ TRUNG HOÀN

Thuốc hườn nầy chuyên trị nam phụ lão ấu, hàng trệ hỏa bất sanh, thổ dương hư khí nhược ; hay đau xốc hông, trạo trực muốn mửa tang phủ bất điều ăn uống không tiêu, bịnh hậu khiếm bổ, mạng môn hỏa suy ; tỳ hư vị yếu, đau bụng la chảy ; ăn uống chẳng ngon, hình thể mỏi mệt ; ban đêm hay ho, ban ngày đàm nhiều ; hoặc ăn uống quá độ mà sanh bịnh trúng hàng ; hoặc ăn đồ lạnh lẽo sống sít, ngưng trệ, rồi bất mửa ; hoặc cảm hàng tay chơn rung rẩy ; hoặc nguyên khí bất điều, tinh-thần suy kém, v. v.... thảy đều trị được.

Phải dùng nước gừng lời mà uống với thuốc.

Nói tóm một lời là thuốc hườn nầy có tài ôn trung phò dương ; hễ uống nó được thường thì nguyên-khí điều hòa, tinh thần bội trường.

Bổn đường đã gần công tìm kiếm các thứ dược-liệu cho thiệt tốt thiệt hay phối hiệp lại mà chế ra thứ thuốc hườn nầy, thiệt là công hiệu như thần, bá phát bá trúng.

Chư tôn có mua thì xin phải nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu ông PHẬT kẻo lầm đồ giả.

THANH-TÂM NGƯU-HOÀNG-HUỜN

Thuốc nầy chủ trị nam phụ lão ấu, thần linh mê sảng đàm chặn hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt lác lưng, tay chưn quíu rút, trúng thử phát nhiệt, ác khí xông nhãm phát cuồng nhảy nhót, giựt tay giựt chưn ; nhẩu nhẩu ho hen, lóng óc nhức đầu ; xây xẩm tối mặt, nhức nhối cả mình ; hoặc bị ôm phong chướng khí, đau thắt ruột gan ; phong đàm ngăn trệ, khí huyết chẳng thông ; thần hồn phách ám, năm ngủ chẳng yên v.v... Nhứt thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy ; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh, phò nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Hễ uống nó vào thì thanh tâm trừ đàm, đã thông cửu khiếu lại tiêu trừ các dịch độc khắc an nhiên.

Chỉ như con nít mà bịnh kinh phong, cảm mạo phát nhiệt, sanh bịnh dạ-đề, khò khè ọc sữa, tích trệ đau bụng thảy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một hườn, như bịnh đau lâu phải uống gia bội ; uống với nước gừng.

Con nít phải uống nửa hườn, nấu lá bạc-hà lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mẹ cho uống, hoặc thoa nơi núm vú mẹ cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy từ được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thượng phẩm dược liệu tuân y theo phép chế ra mà làm hườn ; uống chứng nào hay chứng nấy.

Kị ăn cá và rau cỏ sống sít lạnh lẽo và cũng kị đồ bằng sắt.

Đờn-bà có thai chẳng nên dùng

GIÁ

Hộp gồm 4 hườn.	1$00
» 2 »	0 50
Hộp cây 4 »	1 40
» 2 »	0 70

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG TIÊU-THỰC-HOÀN

Chuyên trị nhứt thiết các chứng bịnh thuộc về bao tử, ăn không tiêu, hoặc ăn đồ sanh lạnh rất nhiều, sanh ra bịnh no hơi, tích-tụ, bần thần, đau bụng, lâu ngày làm cho thân thể gầy mòn yếu đuối, ăn uống không biết mùi. Uống thuốc nầy dần dần khai vị tấn thực, trở nên tinh-thần khoái sảng, khí huyết điều hòa, thật là một phương thuốc chí bửu có danh trong thiên hạ.

CÁCH DÙNG

Dùng với nước trà ;
Mỗi ngày uống 2 lần ;
Mỗi lần uống 2 hoàn ;
Uống trước bữa ăn 15 phút đồng hồ.

Giá mỗi hộp 10 hườn là : 0$50

AN-THAI-HUỜN

Thường người đàn bà có thai khí-huyết suy yếu, không thể giúp dưỡng thai nhi, thì hay sanh ra bịnh ọa, nhọn, (ẩu-trở) chóng mặt, bần thần, hễ nhọc thì làm ra chứng tiểu sản, lạc sản, ấy cũng bởi khí huyết suy nhược vị khí chẳng hòa, làm cho thai nhi không an mà phải sanh những chứng bịnh hiểm nghèo, thậm chí không phương điều trị.

Bổn Đường nghiên cứu ra hoàn thuốc an thai nầy, cứu những bịnh kể trước đó xưa nay rất nhiều. Vậy những người đàn bà có thai nên phòng bị thì mới có các chứng kể trên đây, cho khỏi lỡ đạo hòa sanh của trời đất. và dùng thuốc nầy trước khi có thai không lo đến chi bất trắc.

Cách dùng.— Mỗi lần uống 1 hoàn, sau khi 2 bữa ăn, uống với nước trà. Giá mỗi hộp 2 hườn là. . . 0$30

BẠCH-TRƯỢC-CAO

Thuốc nầy để trị các chứng bịnh lậu ; hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng, hoặc vàng, hoặc lậu kê, lậu huyết chảy ra đầm đề, cứ theo phép mà dùng thì hết lại trừ dặng các chứng bịnh độc.

Trị bạch đái hạ rất thần hiệu.— Kị thai.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần nống chừng 1 muỗng uống cà-phê. Cử ăn đồ chiên xào, cay nồng nầy, rượu cũng không nên uống.

Mỗi hộp giá là. . . 0$60

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM

Đường Pellerin môn bài số 142-144,

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ sắt đủ kiểu.

Bên sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái, CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điện đổi mài thật bén, — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tìm thường và đúng chớ.

RÈN GƯƠNG SẮT.
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu để rào mả.

Làm kiểu hoa-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre), chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Vienot số 40, ngan chợ Saigon mới.
HUỲNH-VĂN-NHUNG, kỹ-nghiệp

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé) qui khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG cẩn-bạch

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẨN CỦA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

SINH TẠO NĂM 1920,
Xưởng chánh tại LÁI-THIÊU (THUDAUMOT), Quai E. Outrey
Đường mé sông chợ đi ra

TIỆM NGÀNH CÓ THỦ ĐỦ MÓN.

1° Tại *Mỹ-tho* đường mé sông, nơi bến tàu và xe-hơi ; 2° Tại *Cần-thơ* đường mé sông, ngay cầu tàu của khách-trú ; 3° Tại *Trà-vinh* đường cái, ngay Tòa-bố ; 4° Tại *Rạch-giá* đường mé sông, nơi bến tàu.

Xưởng nầy có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, văng, đều dùng toàn cây danh-mộc như : Trắc, Cẩm-lai và Gõ mà chế tạo nhiều kiểu khéo léo, thợ làm thiệt là tinh-xảo, không hề giả-dối, Bấy lâu danh tiếng, được chư quí vị bào gia khen ngợi về sự kỹ-càng chắc chắn rất vừa lòng.

Kính mời qui khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và hồi âm liền.

Mandat và dây thép thì đề : NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Laithieu.

Hàng Bombay
Hàng Tàu
Hàng Bắc
Đèn dầu lửa
Đèn măn sông
Đèn khí và đủ các đồ phụ tùng đèn khí

Có trữ bán tại tiệm

Trần Quang Nghiêm

200, đường d'Espagne.—SAIGON
GIÁ RẺ KHÔNG THÁCH
15 NĂM THỦ-TÍN

Kính mời

chư qui khách Saigon cùng lục-châu

Tôi là Quan-minh-Cơ ở tại Nhà-ngủ Nam-kỳ số 154 đường d'Espagne Saigon sau chợ Saigon mới chuyên nghề xem tài tướng có danh, năng tri người họa phước khử lai, cũng coi số vợ chồng có ăn ở đời với nhau hay không ? việc hoạn nạn qua rồi và sắp đến, tiên đoán hào của hào con, việc cầu danh cầu lợi ; chúng tôi cũng đều xem đặng.

Kính xin qui khách nhân dịp đi chơi ghé lại xem cho biết việc của mình. Chúng tôi thấy sao nói vậy không có tư vị.

Nay kính thỉnh
QUAN-MINH-CƠ
số 154, đường d'Espagne Saigon

Lời rao

Kính cùng Quí khách đặng rõ :

Bổn Hiệu chuyên khắc các thứ con dấu bằng đồng bằng cao-su, bằng đồng bằng đá cẩm thạch để mộ vân vân, chế tạo đủ các thứ nón cao-su theo kiểu kim thời cái rất ngoạn mục, bán sỉ và bán lẻ, đã từng bán cho các tiệm ở Lục Tỉnh đều được ngợi khen.

Ngoài ra Bổn-Hiệu lại có thợ làm các thứ trướng liễn để mừng đám cưới đám tiệc, hay là đi điếu đám tang giá rẻ hơn tiệm các chủ và làm tốt hơn xin quí khách chiếu cố.

Trần-duy-Bình
42 B đ Charner 42
Saigon

École NGUYỄN-VĂN-MÙI

DACTYLOGRAPHIE
COMPTABILITÉ - PRATIQUE
(Trường dạy đánh máy viết và biên-chép sổ sách nhà buôn)

10, Rue Martin des Pallières, 10
Face Gare Dakao.—SAIGON

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng
đường Luro, môn bài 99 và 101
(Đất-hộ) Saigon
TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng tỏ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như lê xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn : có bán đèn xe đủ kiểu bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bắt kế xe chiếc và xe song mã bằng da tây, rất khéo và chắc, có bán yên, cởi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe, và sửa xe.

Cúi xin qui khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngời, thì tôi rất cám ơn hạ cố. Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng vậy cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Tiểu-thuyết

MỦI GƯƠM HIỆP KHÁCH

Dịch-giả : NAM-KIỀU

HỒI THỨ 43

Tòa tam pháp hội đồng phân xử

(Tiếp theo)

Song hai người kia cũng vô-kế khả-thi, còn nội-thần thì cứ việc thúc-dục, Sử-Thông bất-đắc-dĩ phải cầm viết mài mực, song cũng vẫn ngồi dáy không biết viết thế nào bây giờ, nội-thần thúc-dục mãi, Sử-Thông có viết được ba chữ nguệch-ngoạc như gà bươi rồi không sao viết được nữa.

Thiên-tử ngồi trên chờ đã lâu mà không thấy đệ-trình, bèn sốt ruột phán hỏi rằng : sao ? Thơ văn đã viết rồi chưa ? Mà cứ ngồi đó mãi thế ?

Nội-thần tâu : muôn tâu bệ-hạ, y mới viết được có 3 chữ.

Bình-đế phán : hãy cứ đem chữ của y viết đưa lên trẫm coi. Nội-thần phụng chỉ dâng lên. Bình-đế nhìn coi thấy chữ thất-điên bát-đảo, không ra hình-thù gì cả, bèn nổi giận phán rằng : thằng giặc con nầy lớn gan thiệt ! Dám đến đối-trá cả trẫm đây !

Phán đoạn, đem mấy bài thơ chữ viết tuyệt-diệu của Liễu-Tự và mấy chữ nguệch-ngoạc của Sử-Thông đem ra cho các đình-thần so-sánh, các quan văn-võ xúm lại nhìn rồi cùng tâu rằng : chữ của Liễu Phò-mã viết ngày trước như rồng bay phượng múa ; còn chữ của người nầy viết như gà bới dun bò ; thiệt đáng ngờ lắm ! Vua Bình-đế phán : nếu không có Mã-Tuấn phát-giác ra việc nầy, thì trẫm đã mắc vào qui-kế của quân gian-tặc rồi còn gì nữa.

Phán đoạn, truyền cho Tam-pháp-tư đem Phò-mã giả và Mã-Tuấn ra xét hỏi, lại tra coi Liễu Phò-mã bây giờ ở đâu.

Tam-pháp-tư là quan Đô-sát-Viện Ma-Thanh, quan Hình-bộ Thượng-Thơ là Sử-đức-Minh, quan Đại-lý-khanh là Hồ-thanh Trừng, ba người lãnh chỉ, đem Mã-Tuấn và Phò-mã giả ra khỏi cửa cung, tống-giam vào ngục Hình-bộ, rồi các quan tan chầu ra về.

Vua Bình-đế về cung, đem việc Phò mã giả-mạo nói cho Thái-hậu biết.

Thái-hậu sốt ruột, yêu-cầu với Thánh-thượng thế nào cũng tra cho ra cho rõ chơn tình, và mau tìm coi bây giờ Liễu Phò-mã hạ-lạc nơi đâu.

Bấy giờ người nhà Thường-Nhượng còn ở ngoài cửa cung dò-la tin-tức, khi nghe được tin ấy rồi, bèn về báo cho Thường-Nhượng biết.

Hãy nói về Ma Đô sát đây chính là người đã mua làm Phượng-tiêu-thơ ngày trước nên đối với Mã-Tuấn đều quen thuộc lại cảm ơn tặng bạc bữa trước, bèn dặn ngục tốt đãi với Mã một cách tử tế, không được thi-hành cái thủ đoạn tàn-khốc như mọi người.

Còn về phần Sử-Thông đã bị hạ ngục rồi, Sử-đức-Minh vội-vàng đến Mã-Tướng phu thương lượng Mã tướng lão đầu nói : việc nầy nếu phát lộ ra, thì lão phu đây cũng phải liên-lụy, vậy phải mau-mau sai người vào trong ngục dặn dò Sử-Thông dầu thế nào cũng nhứt định đừng chịu-nhận, rồi lão-phu sẽ xin lập kế định liệu.

Hai người thương-lượng với nhau rồi, Sử-đức-Minh từ-biệt Mã-tướng trở về nha Hình-bộ, bỗng thấy người bên Ma-phủ qua mời, nói là Hồ Đại-lý-khanh đang chờ ở bên Đô-sát-Viện vậy mời cụ lớn tới nơi hội-thẩm.

Sử-đức-Minh ruột xót như nuối, song cũng phải gắng-gượng bước qua, một lát, ngục tốt dẫn Phò-mã giả và Mã-Tuấn ra, Tam-pháp-tư ngồi trên tra hỏi, Mã-Tuấn và Phò-mã giả quì ở dưới, thoạt đầu Sử-đức-Minh kêu Mã-Tuấn lên hỏi rằng : mầy là một đứa tội phạm, đã bao nhiêu lần đốt nhà, giết người, cướp ngục, cướp tù, bây giờ lại cả gan tới đây vu phán cho Phò-mã, mầy không sợ tội chết hay sao ?

Ma-công bèn nói tiếp theo rằng ; đó là những việc về trước, ta không nên nhắc đến bây giờ, đợi sau nầy sẽ hay, bây giờ chỉ nên hỏi cho ra cái duyên do « Phò-mã giả » mà thôi. Sử-đức-Minh bèn bảo Mã-Tuấn rằng ; thôi những tội của mầy ngày trước, ta hãy gác để đấy, bây giờ chỉ hỏi mầy rằng : Phò-mã bây giờ hiện do Thánh-Thượng và Thái-hậu chọn lựa rõ-ràng hai năm rồi mười, vậy mà sao mầy dám nói rằng giả ?

(Còn nữa)

SALON DE COIFFURE

Michel Phu

265. Rue d'Espagne, Saigon

Tiệm hớt tóc *Michel Phu* làm kỹ lưỡng và có quạt plafond rất mát mẻ. Cũng có lãnh mua bán vường đất và nhà cửa, và có nấu cơm tháng.

Qui khách Lục-châu có cần dùng đều chỉ xin đến tiệm Michel Phu mà hương nghị.

Phạm-quang-Nghiêm

Commerçant, Ômôn

Buôn bán hơn 10 năm rồi, thật thà và rẻ hơn các nơi.

Làm Đại-lý hãng dầu lửa Asiatique.

Làm Đại-lý hãng rượu Binh-tây.

Làm Đại-lý nhà thuốc tây Pharmacie Centrale.

Làm Đại-lý nhà bán hột xoàn J. Giuntoli.

Có trữ dầu sáng *Shell*, dầu lửa hiệu con sò, dầu nhớt hiệu M. C. C. ; đèn *TITO-LANDI* ; đèn thắp dầu sáng có chạy dây như đèn điện ; hàng *Tàu*, hàng *Bắc* ; các thứ rượu Tây và đồ nữ trang đủ kiểu theo kiểm thời.

NAY KÍNH

Khắc con dấu bằng đồng, bằng đồng và bằng cẩm thạch
Gravure sur métaux et marbre

Trần-tam-Chi

Graveur en tous genres
37 rue Catinat 37 Saigon